

УДК 355.48(477-651.2:470+571-651.1)“2022/...”]075:159.955.4(438)“2014/2022”

DOI <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-18-32>

Наталія Стецюк

ORCID: 0000-0002-9285-2045

Андрій Голець

ORCID: 0009-0009-9664-9798

МЕДІАРЕФЛЕКСІЯ ПОЛЬЩІ НА АГРЕСІЮ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА ЕТНІЧНИХ СПІЛЬНОТ (2014–2022 РР.)

Стаття спрямована на вивчення ролі медіа у відображенні агресивних дій Російської Федерації в Польщі та їх впливу на громадську думку, особливо в національних та етнічних спільнотах. Основною метою є аналіз перспектив і викликів, з якими стикаються різні соціокультурні групи під час сприйняття та реакції на геополітичні конфлікти. Дослідження базується на аналізі медійних джерел, включно з новинними звітами, аналітичними статтями та суспільними дискусіями. Крім того, використовуються соціологічні методи для вивчення реакцій різних груп на події та їх інтерпретацію.

В умовах зростаючої напруги відносин між Україною – Польщею та Росією у зв'язку з повномасштабною військовою агресією, тема медіарефлексії на агресію РФ набуває особливого значення. Розуміння того, як медіа формують громадську думку й ідентичність під впливом геополітичних подій, стає надзвичайно актуальним для розробки ефективних стратегій міжетнічного співіснування та національної безпеки. Ця стаття пропонує дослідницький підхід до аналізу впливу медіа на сприйняття геополітичних конфліктів і визначає ключові аспекти, які варто враховувати під час розробки стратегій комунікації та міжетнічного взаєморозуміння в умовах кризових ситуацій.

Ключові слова: мікрореляція, рефлексія, військова адаптація, фейк.

Із початком військових дій на сході України в Польщі серед політичних кіл і суспільства практично не виникало сумнівів у тому, хто є агресором, а хто – жертвою агресії. В інформаційному полі серед дефініцій, що їх вживали медійники, аналітики та політики, домінували «криза в Україні / українська криза, конфлікт українсько-російський, російська агресія в Україні».

За даними соціологічних досліджень, проведених навесні 2015 р. Інститутом публічної політики (IPS) і берлінським Фондом Бертельсманна (Bertelsmann Stiftung), симпатії польського соціуму були переважно на боці України. Це добре видно в порівнянні зі ставленням німецького населення, більш схильного до стриманого сприйняття російської агресії. Так, на запитання «Хто більшою мірою несе відповідальність за виникнення й ескалацію російсько-українського конфлікту?» у Польщі й Німеччині відповідали дещо по-різному. Росію вважало винною 61 % поляків і 39 % німців, а Україну – 6 % опитаних у Польщі та 10 % – у Німеччині. Про те, що обидві сторони несуть однакову відповідальність, заявили 20 % польських і 43 % німецьких респондентів [3].

Схожими були відповіді мешканців Польщі й Німеччини щодо режиму санкцій, запровадженого проти Росії у відповідь на її військову агресію в Україні. Загалом 76 % опитаних у Польщі та 67 % у Німеччині вважають, що санкції треба залишити в силі або навіть зробити жорсткішими. Поляки щодо цього налаштовані радикальніше, серед них значно більше прихильників запровадження нових санкцій.

Польський напрям зовнішньої політики став пріоритетним для України після зміни геополітичної конфігурації у Європі наприкінці 1980-х – початку 1990-х років, спричиненої розпадом СРСР, та Варшавського Договору й докорінної перебудови системи міжнародних відносин у Європі. Однак уся історія стосунків України та Польщі доволі тривала, що, звісно,

пояснюється сусідством двох країн, водночас непроста – від періодів відкритої ворожнечі до добросусідства і стратегічного партнерства. Як відомо, українсько-польському зближенню передували тривалий майже п'ятсотрічний період непорозуміння і протиріч, коли стосунки двох держав, за висловлюванням відомого українського історика Ярослава Дашкевича, характеризувалися взаєминами «підкорювача і підкореного, гнобителя і пригнобленого, експлуататора і експлуатованого». У роки, що передували розпаду СРСР, польська східна політика велася за дворівневим принципом. З одного боку, Польща вела переговори з керівництвом СРСР щодо виводу радянської групи військ, дислокованих на її території, та врегулювання економічних питань, пов'язаних із постачанням енергоресурсів для потреб польської промисловості. З іншого – поряд з офіційними міждержавними відносинами Польща встановлювала неформальні зв'язки із союзними республіками шляхом реалізації економічних проєктів [6].

Перед самим початком війни, у січні 2022 року, в опитуванні, проведеному United Surveys Polska, понад дві третини респондентів погодилися з твердженням, що в разі російської агресії Польща має якось підтримувати Україну. На перший погляд такий результат суттєво не відрізняється від спостережуваних сьогодні рівнів прийнятності масштабу допомоги для південно-східного сусіда. Проте варто зауважити, що прийняття підтримки було відносно нижчим, ніж зараз спостерігається.

Найбільша група респондентів (42 %) як форму, яка надає перевагу допомоги, визнали можливість передачі Україні зброї та військової техніки в разі російської агресії, і трохи менше респондентів (39 %) проголосували за надання економічної та фінансової допомоги. Лише кожен четвертий респондент (26 %) визнав можливість можливого прийняття біженців з війни з України, і лише 14 % підтримали ідею відправлення частин Війська Польського на територію військових дій [2].

Сучасний етап реакції польських ЗМІ на повномасштабне вторгнення Росії в Україну залишається актуальним у медіапросторі країни. Важливим питанням є українські біженці та роль Української діаспори в Польщі.

Уряд Польщі очікував кризи біженців, тим самим показуючи, що він очікує війни. В інтерв'ю тижневику *Sieci* 14 лютого 2022 року прем'єр-міністр Матеуш Моравецький запевнив, що «якщо трапиться агресія, ми готуємося прийняти біженців з України (...) Ми готуємо логістику, щоб можливі міграційні рухи такого типу засвоювалися якнайкраще через Польщу» [1].

За місяць до початку війни більшість поляків не відчували страху. Опитування, проведене 25–26 січня 2022 року для *Rzeczpospolita*, показало, що 33 % поляків бояться нападу Росії на Україну, 29 % не очікували такого повороту подій, а найбільша група – 38 % – не мала думки із цього приводу. Тому тему війни як більш-менш реальну сприймала лише частина суспільства.

Наразі Україна й Польща мають 141 чинну двосторонню угоду, що створює надзвичайно розгалужену договірно-правову інфраструктуру для співпраці. Якщо звернутися до офіційних даних Посольства України в Республіці Польща, то факти свідчать, що Польща залишається четвертим найбільшим торговельним партнером України у світі після Китаю, Німеччини та РФ з обсягом двосторонньої торгівлі товарами 1,771 млрд дол. США.

За результатами загальноукраїнського соціологічного опитування, яке проводилося соціологічною групою «Рейтинг» наприкінці квітня, на 26 квітня 2022 року близько 20 % українців змінили своє місце проживання. Переселенцями стали 21 % українців, які мешкають у містах, і 17 % сільських мешканців. Серед українців, які змінили своє місце проживання, переважає молодь у віці від 18 до 35 років (33 %). Змінили місце проживання 19 % громадян віком від 36 до 50 років та 11 % віком від 51 року [4].

Результати досліджень засвідчують, що вимушено змінили своє місце перебування переважно українці працездатного віку, зокрема молодь віком до 35 років, які мешкають на сході, півдні та центрі країни і проживають як у міській, так і у сільській місцевостях. Більшість

вимушених переселенців залишилися в межах України, вибравши переважно більш «спокійні» регіони країни задля свого порятунку від активних бойових дій. Понад 10 % населення України виїхали через війну за кордон. За даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ), станом на 20 травня 2022 року від початку війни в Україні (24 лютого 2022 року) понад 6,444 млн людей були змушені шукати прихисток в інших країнах. Більш ніж половина з них (3,5 млн) перетнули кордон з Польщею.

Основні актуальні ситуативні та соціокультурні реляції. Можна виділити цілий ряд реляцій / відносин останніх десятиліть, що могли сприяти такій ситуації:

1) досвід активної підтримки сучасною Польщею України на державному рівні протягом останніх десятиліть, в тому числі й у періоди криз, подій Майданів 2004 і 2013 років (політичні, дипломатичні відносини між країнами);

2) оперативні рішення держави (уряду, Президента) щодо допомоги українським біженцям і створення правових умов задля прийому, розміщення, утримання переселенців з України; як наслідок, встановлення реляції «особа, яка потребує допомоги під час бойових дій – польська держава»;

3) ознаки формування «громадського руху допомогти українцям», як емоційні та дієві прояви бажання польських громадян, членів церковних громад, громадських, волонтерських організацій, інших інституцій (наукових, освітянських, культурницьких тощо) допомогти сусідам, які опинилися в ситуації війни. Утворення спонтанних контактів, задіяння інституційних ресурсів – безліч соціальних мереж і мікрореляцій; наявність друзів, знайомих, родичів у Польщі як сусідній державі; отже, це вже попередні реляції «дружби як основи взаємодопомоги на повсякденному рівні»; трудові реляції, існування попередньо сформованих мереж із реляціями «польський працедавець – український працівник», «працівник – польські колеги» на основі досвіду трудової міграції українців в Польщу; позитивні етнокультурні настанови щодо поляків у громадській думці українських громадян, позитивний соціокультурний образ поляків. Уявлювана ідеологічна реляція в громадській думці «культура українців і культура поляків близькі».

Специфічною військовою складовою гібридної війни є проксі-війна. Вона може вестися без відкритого застосування збройних сил і навіть без оголошення війни. Проксі-війна дає змогу приховати власну участь у тому чи іншому військово-політичному конфлікті, запобігти звинуваченням у незаконному втручанні щодо внутрішніх справ держав і уникати заходів у відповідь із боку світової спільноти. Проксі-війна має багатовимірний і багаторівневий характер зі своїми воєнно-політичними та психологічними особливостями. Нинішній турбулентний стан міжнародних відносин потребує відповіді на низку запитань про те, як реагувати на складну динаміку, що спричиняє сучасні проксі-війни [5].

Загальна інформатизація суспільства, стрімкий розвиток і впровадження у виробничу та соціальну сфери нових технологій, інформаційних засобів, продуктів і послуг, постійне зростання потреб суспільства в інформаційних послугах, формування національних і глобальних інформаційно-комунікаційних систем призвело сьогодні до цифровізації практично всіх сфер економіки, господарської діяльності й соціальної сфери країни. Цифровізація є брендом, що характеризує прогресивний розвиток суспільства. Однак вона, охоплюючи всі сфери життєдіяльності (виробництво, науку, освіту, бізнес, економіку і т. ін.), може стати «загальним благом», коли за жодних умов не наражає користувачів цих благ на небезпеку, навіть потенційно можливу. Управління інформаційною безпекою за умов цифровізації всіх сфер життєдіяльності суспільства стає особливо актуальним [2].

Обов'язок забезпечення інформаційної безпеки тут покладається на всіх суб'єктів, що функціонують в інформаційній сфері, але ключову роль у проведенні інформаційної політики має відігравати держава в особі відповідних органів державної влади. Характерною ознакою сучасного інформаційного суспільства є становлення цифрової економіки, яка змінює

розуміння та сутність економічної безпеки держави, бізнесу, домогосподарств, приватних осіб, породжує нові загрози й ризики для учасників економічних процесів і зв'язків. У цьому контексті введене поняття «економічна кібербезпека», яка є основою національної безпеки в кібер-економічному розрізі.

Високий рівень розвитку кіберпростору й організації кіберзагроз указує на необхідність зміни парадигми стратегії кібербезпеки: вона повинна базуватися не на реагуванні за фактом, а за принципом прогнозування і планування захисту від майбутніх дій кіберзлочинців. Для цього потрібно постійно аналізувати сучасні тренди економічних кіберзагроз. Кібератаки, що здійснюються державами чи недержавними акторами, здатні посягти хаос у країні, що стала їхньою мішенню, тому кібератаки мають бути прирівняні до воєнних злочинів.

В умовах інтенсивного розвитку інформаційного суспільства, стрімких процесів глобалізації, суперечливого характеру інформаційного середовища значна увага приділяється такому поняттю, як «інформаційний комфорт». У контексті цього значна увага приділяється психотехнологіям, що дають можливість діагностувати та коригувати психічний і фізичний стан людини шляхом прямого доступу до підсвідомості. Психотехнології, удосконалюючись і набуваючи нових меж у цифровізації, можуть сприяти поліпшенню якості життя населення всієї планети за наявності доброї волі інституцій, відповідальних за її застосування [3].

Російська пропаганда неодноразово намагалася потрапити в медіапростір Польщі. Але викриті фейки й маніпуляції показують, що польським журналістам успішно вдається відбивати такі «атаки».

Пропагандистські російські наративи часто поширюють у соцмережах Twitter, Facebook, рідше у Telegram та в медіа. Проте мета російської пропаганди така, щоб люди повірили у вигадане або ж злякались і почали панікувати. Викликані емоції – це те, з чого «живиться» російська пропаганда. Президент Володимир Зеленський після повномасштабного вторгнення Росії в Україну відмовився покидати країну. Однак проросійські та російські джерела інформації почали писати, що Зеленський втік. На неправдиву інформацію увагу звернув польський сайт Konkret.24.

У Twitter активно розганяли неправдиву інформацію, нібито Володимир Зеленський записує відео на «зеленому фоні» для монтажу та ефекту присутності. На сайті Gazetaprawna є приклад викритого фейку із назвою «Українці хочуть вулицю Степана Бандери у Варшаві? Це російський фейк!». У соцмережі поширювали фото фейкового листа із заголовком, що МЗС України нібито звернулося з проханням про таку зміну назви.

Фейкова новина про «викладене» тілами російських солдат обличчя Степана Бандери дійшла і до Польщі.

Ще один схожий фейк був про Романа Шухевича, мовляв, на його честь за гроші поляків встановлять пам'ятник. Як йдеться на сайті Demagog, про це писали у Twitter без жодних доказів щодо цього. Російська пропаганда уже вкотре придумує фейки, на які може бути емоційна реакція.

Також у соцмережах польською мовою поширювали інформацію про «приєднання» Львова до Польщі. У Facebook наводили несправжні «документи» щодо такого референдуму. Наприклад, про цей фейк писали Demagog і Konkret.24.

Повномасштабна збройна агресія РФ проти України 24 лютого 2022 р. піднесла безпековий фактор на рівень визначального у зовнішній політиці більшості країн регіону ЦСЄ і ПСЄ. На позачерговому саміті «Б-9», що відбувся уже наступного дня після російського вторгнення – 25 лютого – у Варшаві на рівні глав держав, учасники, рішуче засуджуючи дії РФ та висловлюючи підтримку територіальній цілісності України, зосередили основну увагу на обговоренні нових безпекових реалій для регіону. Президент Польщі А. Дуда, зокрема, заявив, що «настав час для фундаментальних змін у військовій сфері на східному фланзі НАТО, а відповідна «військова адаптація» регіону вже більше не може розглядатись як довгострокова мета – вона потрібна тут і зараз».

Реакції популярних польських журналістів та їх публікації щодо повномасштабної війни Росії проти України [6].

У статті *Żeby się tylko atakujący nie rozochocił zbyt miękką reakcją Zachodu* («Тільки щоб нападник не розійшовся через надто м'яку реакцію Заходу»), яку публікує *Gazeta Wyborcza*, польський публіцист Яцек Жаковський (*Jacek Żakowski*) пише про те, як Росія прагне силою приєднати значну частину України, вкотре заявляючи про свої імперські амбіції. Країни Заходу зобов'язані допомогти зберегти Україні її теперішні кордони. На думку автора, йдеться не «тільки» про Крим та Україну, під сумнів ставиться увесь міжнародний лад, авторитет Заходу, насамперед США. Путін роками веде політику «холодної війни», вважає Яцек Жаковський, щодня за допомогою газу, нафти та економічних воєн, а часом, як востаннє у Грузії у 2008 році, за допомогою прямої військової агресії.

У цьому ж виданні Адам Міхнік пише про «Ганьбу Росії» (*Hańba Rosji*). Автор захоплений виваженими діями, збереженням спокою та розумінням відповідальності всього українського народу та влади в напруженій ситуації, яка склалася в Криму. Він підкреслює, що поляків огортає гнів, коли вони спостерігають за імперською агресією «великоросійської» політики щодо України. Польський публіцист наводить слова міністра закордонних справ Польщі Радослава Сікорського: «Росія ніколи не напала на Польщу, вони просто завжди “приходила на допомогу” національним та релігійним меншинам».

Завдання Росії не змінюються. Ідея полягає на тому, щоб показати, що Україна: німецька та не в стані зближуватися з ЄС, оскільки є занепадлим банкрутом, позбавлена реальних інститутів, з посередніми елітами, пише у часописі *Gazeta Wyborcza* Мирослав Чех. До того ж це народ генетично націоналістичний, антисемітський, з потягом до погромів, прагне показати Путін. Якби ще кілька тижнів тому, коли Янукович топив власний народ у крові, українці злякалися б і відійшли перед кулями «Беркуту», сьогодні б Україна погрузла в імперській Росії Путіна.

Польський європарламентарій Павел Залевський (*Paweł Zalewski*) переконаний: навіть якщо військове вторгнення в Україну Путіна закінчиться вдало, те, що український народ «пробудився» у своїй проєвропейських стремліннях, стане близькою поразкою для агресора. Про це він пише у своїй статті на сторінках видання *Rzeczpospolita*. Європейські прагнення Києва – це принизливий ляпас Путінові. Україна – це перлина в короні російської концепції євразійського союзу, пише автор. Прозахідний вибір сусіда – це не тільки втрата впливів для Росії, які вона зберігала б ще довго навіть після підписання Угоди про асоціацію.

Томаш Сакевич (*Tomasz Sakiewicz*) у виданні *Gazeta Polska* застерігає, що «Путін не відпустить» так просто українців. Проблема він вбачає у тому, що Україна становить безпосередню частину сфери впливів на мапі Кремля, отже, від долі України залежить уся концепція північно-західного сусіда. Путін не зацікавлений в сильній і незалежній Україні, оскільки це безпосередньо «згубно» впливає на ідею «великої єдиної російської держави». Тому він шукає усіх можливих шляхів для впливу на Україну, починаючи від «захисту» росіян на території України, «підтримки» сепаратистських і проросійських рухів, провокаціями й економічними війнами та закінчуючи повномасштабними військовими втручаннями в регіоні.

Якуб Піларек (*Jakub Piłarek*) на порталі *niezalezna.pl* називає Путіна найбільшим і найгрізнішим «гопником» на світі («тітушкою», «дресом»), оскільки він своїми діями (зрештою, виглядом і поведінкою) нагадує саме цих представників вуличної «культури», які насамперед вдаються до відкритої примітивної сили. На негідництво, з яким діють «гопники» на вулиці, необхідне чітке усвідомлення та реакція, а отже, перехід до різких дій та рукоприкладства задля самозахисту. Сили часто можуть бути нерівними. Тому мусимо ризикувати своїм здоров'ям і життям, щоб відповісти або ж чекати на підмогу. На думку поляка, НАТО взагалі не має чим ризикувати, вводячи в Чорне море свій флот, аби підтримати українців та трохи злякати президента «в спортивному костюмі». Останній же не має жодного військового чи економічного відношення до Альянсу. Тому Піларек вважає абсурдним те, що один «хуліган тримає весь клас у страху».

І насамкінець: навіть ксьондз Тадеуш Ісакович-Залевський, відомий своїми досить різкими коментарями та українофобською позицією, на своїй сторінці в Інтернеті пише, що Україна повинна зберігати свою цілісність, щоб не нести шкоди сусіднім державам. Пише, що «кров в історії України проливалася з обох сторін». Події в Україні йому нагадують стан громадянської війни, він боїться ситуації, схожої до Чехословаччини чи, що гірше, югославської. Наполягає на власній польській стратегії щодо України, без підтримки Брюсселю чи Берліну, однак заперечує повернення до «застарілого» міфу Єжи Гедройця про те, що «без вільної України немає вільної Польщі». А бажання того, щоб Україна залишалася єдиною, аргументує не побажанням миру та добра, але через «загрозу» югославського сценарію в Україні.

Висновки. Медіа в Польщі відіграють ключову роль у формуванні суспільної думки щодо агресії Російської Федерації проти України. Інформаційне поле країни домінує визначенням РФ як агресора, що підтверджується соціологічними дослідженнями. Більшість польського населення підтримує Україну, вважаючи Росію відповідальною за виникнення та ескалацію конфлікту.

Польське суспільство демонструє високу готовність до підтримки України, включно з наданням економічної та військової допомоги, а також прийомом українських біженців. Це свідчить про сильні міжетнічні зв'язки та спільний історичний досвід двох народів.

Уряд Польщі та громадянське суспільство швидко відреагували на повномасштабне вторгнення Росії в Україну, пропонуючи допомогу українським біженцям та створюючи правові умови для їх прийому й розміщення. Важливою є також роль Української діаспори в Польщі, яка активно сприяє підтримці співвітчизників.

Польські ЗМІ успішно відбивають спроби російської пропаганди, викриваючи фейки та маніпуляції, що поширюються в соцмережах і медіапросторі. Польща залишається одним із найбільших торговельних партнерів України, що підкреслює важливість економічних зв'язків між країнами.

Стаття також вказує на необхідність зміни стратегії кібербезпеки, базуючись на прогнозуванні та плануванні захисту від кіберзлочинців. Польські журналісти активно висвітлюють агресію РФ, акцентуючи увагу на необхідності підтримки України з боку Західних країн та НАТО. Загалом медіарефлексія Польщі на агресію РФ проти України підкреслює значення інформаційної безпеки, соціальної підтримки й міжетнічної співпраці в умовах сучасних геополітичних викликів.

Література:

1. Огляд польських ЗМІ. URL: https://espreso.tv/article/2014/03/05/ohlyad_polskykh_zmi_hopnyk_putin_proty_ukrayinskoho_narodu (дата звернення 06.04.2024).
2. Траєкторія розвитку українсько-польських відносин у посткомуністичний період. URL: <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2021/1222/094918--ukra-ns-k-v-dnosini-lybl-n.pdf> (дата звернення 06.04.2024).
3. Російсько-українська війна як фактор геополітичного позиціонування регіону ЦСЄ та ПСЄ. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/43_2022/30.pdf (дата звернення 10.04.2024).
4. Що пишуть про російську дезінформацію у польських медіа. URL: <https://sylaprawdy.com/shho-ryshut-pro-rosijsku-dezinformacziyu-u-polskyh-media/> (дата звернення 11.04.2024).
5. Żakowski, J. Żeby się tylko atakujący nie rozochocił zbyt miękką reakcją Zachodu. Gazeta Wyborcza. 2022. URL: wyborcza.pl (дата звернення 18.05.2024).
6. 20 tys. Ukraińców ma obywatelstwo polskie. Niektórzy zgłoszą po raz pierwszy. URL: <https://ukrayina.pl/polish/7,190250,30293388,20-tys-ukraincow-ma-obywatelstwo-polskie-niektorzy-zglosuja.html> (дата звернення 10.04.2024).
7. Сценарії розвитку російсько-української війни: погляд із Польщі. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/stsenariyi-rozvytku-rosiysko-ukrayinskoyi-viyny-pohlyad-iz> (дата звернення 10.04.2024).

References:

1. Ohliad polskykh ZMI (2024). [Overview of Polish mass media]. Retrieved from: https://espresso.tv/article/2014/03/05/ohlyad_polskykh_zmi_hopnyk_putin_proty_ukrayinskoho_narodu [in Ukrainian].
2. Traiektoriia rozvytku ukrainsko-polskykh vidnosyn u postkomunistychnyi period (2024). [The trajectory of the development of Ukrainian-Polish relations in the post-communist period]. Retrieved from: <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2021/1222/094918--ukra-ns-k-v-dnosini-lybl-n.pdf> [in Ukrainian].
3. Rosiisko-ukrainska viina yak faktor heopolitychnoho pozytsionuvannia rehionu TsSIE ta PSIE (2024). [The Russian-Ukrainian war as a factor in the geopolitical positioning of the CEE and CEE regions]. Retrieved from: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/43_2022/30.pdf. [in Ukrainian].
4. Shcho pyshut pro rosiisku dezinformatsiiu u polskykh media (2024). [What is written about Russian disinformation in the Polish media]. Retrieved from: <https://sylapravdy.com/shho-pyshut-pro-rosijsku-dezinformacziyu-u-polskykh-media/>
5. Żakowski, J. (2022). Bzy się tylko atakujący nie rozochocił zbyt miękką reakcją Zachodu. Gazeta Wyborcza [As long as the attacker doesn't get excited about the West's too soft reaction. Gazeta Wyborcza]. Retrieved from: wyborcza.pl.
6. 20 thousand Ukrainców ma obywatelstwo polskie. Some will vote for the first time (2024). [20 thousand Ukrainians have Polish citizenship. Some will vote for the first time]. Retrieved from: <https://ukrayina.pl/polish/7,190250,30293388,20-tys-ukraincow-ma-obywatelstwo-polskie-niektorzy-zaglosuja.html>
7. Stsenarii rozvytku rosiisko-ukrainskoi viiny: pohliad iz Polshchi (2024). [Scenarios of the development of the Russian-Ukrainian war: a view from Poland]. Retrieved from: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/stsenariyi-rozvytku-rosiysko-ukrayinskoyi-viyny-pohlyad-iz> [in Ukrainian].

Nataliia Stetsiuk, Andrii Holets. Media reflection on the aggression of the Russian Federation in Poland: prospects and challenges for national and ethnic communities

The article aims to study the role of the media in reflecting the aggressive actions of the Russian Federation in Poland and their impact on public opinion, especially in national and ethnic communities. The main goal is to analyze the perspectives and challenges that different socio-cultural groups face when perceiving and reacting to geopolitical conflicts. The research is based on an analysis of media sources, including news reports, analytical articles and public debates. In addition, sociological methods are used to study the reactions of different groups to events and their interpretation.

In the conditions of growing tension in relations between Ukraine, Poland and Russia in connection with full-scale military aggression, the topic of media reflection on the aggression of the Russian Federation takes on special importance. Understanding how the media shape public opinion and identity under the influence of geopolitical events becomes extremely relevant for the development of effective strategies for interethnic coexistence and national security. This article offers a research approach to the analysis of the influence of the media on the perception of geopolitical conflicts and identifies key aspects that should be taken into account when developing strategies for communication and inter-ethnic understanding in crisis situations.

Key words: microrelationship, reflection, military adaptation, fake.

Відомості про авторів:

Наталія Стецюк – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних відносин факультету історії, політології, міжнародних відносин, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Андрій Голець – аспірант кафедри міжнародних відносин факультету історії, політології, міжнародних відносин, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.